

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/133/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8214202928
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8214202928.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci navrhovateľov 1. T. W., nar. XX.XX.XXXX, 2. I. W., nar. XX.XX.XXXX, obidvaja bytom P. XX, XXX XX T. proti odporcovi I. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom P. XX, XXX XX T., t. č. bytom XXX SW. B. J., C., Z. XX XXX, K., zastúpeného Lýdiou Farbakyovou, advokátkou v Prešove, Floriánova 12, o nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Bardejov z 25. 04. 2014, č. k. 6C/41/2014-9, takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznáva.

odôvodnenie:

Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvého stupňa“) nariadil predbežné opatrenie v tomto znení: „Odporcovi sa zakazuje uskutočňovať právne úkony, predmetom ktorých bude predaj, zámena, darovanie, nájom, vklad do základného imania obchodnej spoločnosti, niektoré z nehnuteľností, ktoré sú zapísané v katastri nehnuteľností vedenom pre katastrálne územie T., obec T., okres T., zapísané na LV č. XXXX pod B1 v spoluvlastníckom podiele 1/1, a to: rodinný dom, č. súp. XXXX postavený na parcele CKN 3638/173, parcela CKN 3638/109 zastavané plochy a nádvoria o výmere 278 m², parcela CKN 3638/142 zastavané plochy a nádvoria o výmere 61 m², parcela CKN 3638/153 zastavané plochy a nádvoria o výmere 2 m², parcela CKN 3638/173 zastavané plochy a nádvoria o výmere 139 m² alebo ich časti a príslušenstva, ako aj právne úkony, predmetom ktorých bude zriadenie záložného práva k týmto nehnuteľnostiam, niektoré z nich alebo ich častiam alebo príslušenstvu, alebo zabezpečenie záväzku prevodom vlastníckeho práva k týmto nehnuteľnostiam, niektorým z nich alebo ich častiam a príslušenstvu, či zaťaženie týchto nehnuteľností, alebo niektoré z nich vecným bremenom. Ukladá navrhovateľom, aby v lehote 30 dní od právoplatnosti uznesenia podali vo veci návrh na začatie konania na súde“.

Rozhodnutie odôvodnil zistením, že odporca je zapísaný na liste vlastníctva č. XXXX k. ú. T. ako výlučný vlastník k nehnuteľnostiam titulom darovacej zmluvy, vklad, ktorej bol povolený správou katastra pod č. V 1675/2000 dňa 09. 10. 2000. Uvedené nehnuteľnosti navrhovateľa darovali odporcovi v roku 2000, doposiaľ v nich bývajú a sú miestom ich trvalého pobytu. Pri darovaní nehnuteľnosti nebolo zriadené vecné bremeno, nakoľko navrhovateľa odporcovi dôverovali a odporca je bratom navrhovateľa v 1.rade. Neskôr sa odporca začal k navrhovateľom správať v rozpore s dobrými mravmi. Zhoršili sa medzi nimi rodinné vzťahy až do tej miery, že odporca oznámil navrhovateľom svoj zámer darované nehnuteľnosti speňažiť a bytová otázka navrhovateľov ho vôbec nezaujíma. V prípade, ak by odporca nehnuteľnosti predal napriek dohode, že ich tam nechá dožiť, stali by sa vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav a finančné možnosti, bezdomovcami. Výzvou zo dňa 14. 10. 2013, ktorá bola odporcovi doručená dňa 30. 10. 2013, vyzvali navrhovateľa odporcu na vrátenie daru. Zároveň mu predložili návrh dohody o vrátení daru, ktorú napriek príslubu odmietol podpísať a oznámil navrhovateľom, že nehnuteľnosti mieni predať.

Návrhom vo veci samej sa preto mienia domáhať vrátenia daru. S poukazom na ust. §§ 74 ods. 1, 75 ods. 1, 2, ods. 6 a § 76 ods. 1 písm. e/, f/ O. s. p., prvostupňový súd uzavrel, že v katastri nehnuteľnosti je ako výlučný vlastník k nehnuteľnostiam z predmetu tohto sporu zapísaný odporca, ktorý sa momentom doručenia výzvy na vrátenie daru stal neoprávneným držiteľom nehnuteľnosti. Súd skonštatoval, že uvedené skutočnosti je potrebné považovať za okolnosti opodstatňujúce dôvodnosť dočasnej úpravy právnych vzťahov, ktoré v danom prípade boli zistené, a ktoré môžu byť podkladom pre prijatie záveru o nariadení predbežného opatrenia v záujme dočasnej ochrany práv navrhovateľov.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca poukazujúc na to, že súd rozhodol v rozpore s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, jeho rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené a z toho dôvodu aj nepreskúmateľné. Odporca je presvedčený, že navrhovatelia bezprostredne hroziacu ujmu neosvedčili a ani ju žiadnym spôsobom nekonkretizovali, čím nebola splnená prvá podmienka na vydanie predbežného opatrenia. Nebola splnená ani druhá podmienka, a to existencia reálnej a bezprostrednej hrozby marenia budúceho výkonu rozhodnutia, resp. ohrozenie práva navrhovateľov. Navrhovatelia žiadnymi listinnými dôkazmi nepreukázali, aby odporca podnikal kroky smerujúce k nakladaniu s predmetným nehnuteľnosťami. Nie je prípustné, aby súd nariadil predbežné opatrenie bez toho, aby navrhovatelia minimálne osvedčili pravdepodobnosť, že má dôjsť k takému nakladaniu s nehnuteľnosťami zo strany odporcu, z ktorého majú obavy, resp. pochybnosti, aby k nemu nedošlo a že toto nakladanie ohrozuje ich práva. Ak navrhovatelia niečo v návrhu tvrdili, boli povinní svoje tvrdenia podporiť aj dôkazmi, na základe ktorých by bolo možné usúdiť, že ich nárok na nariadenie predbežného opatrenia je aspoň pravdepodobný, t. j. , že odporca už vstúpil do rokovania s tretími osobami o prevode vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam. Ďalej uviedli, že v zmysle § 630 Občianskeho zákonníka, predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu je len také chovanie a správanie obdarovaného, ktoré je možné z ohľadu na všetky okolnosti konkrétneho prípadu kvalifikovať ako hrubé porušenia dobrých mravov. Aj z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR i Najvyššieho súdu ČR vyplýva, že nie každé chovanie, ktoré síce nie je v súlade so spoločensky uznávanými pravidlami slušnosti a slušného správania medzi ľuďmi, naplnia ust. § 630 Občianskeho zákonníka. Zdôraznil, že navrhovatelia vo svojej výzve na vrátenie daru žiadnym spôsobom nekonkretizovali, akým správaním sa voči ním mal odporca dopustiť hrubého porušenia dobrých mravov, neuviedli kedy a za akých okolností sa tak malo stať. Naviac, skutočnosti uvádzané navrhovateľmi v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia sa nezakladajú na pravde. Odporca, ktorý od roku 1947 žil v K. a po revolúcii v roku 1989 ako americký štátny občan nemohol na území bývalého Československa nadobúdať nehnuteľnosti, sa dohodol s navrhovateľom, že mu za finančné prostriedky, ktoré mu odporca od roku 1994 posielal na jeho účet, kúpi pozemok v T. a zrealizuje výstavbu rodinného domu. Následne po kolaudácii dom s príslušenstvom daroval odporcovi. Odporca zaslal navrhovateľovi na jeho bankový účet 84 000 USD, ktoré boli použité na výstavbu rodinného domu. Odporca predložil súdu v konaní vo veci samej bankové výpisy, ktorými disponuje, a z ktorých je zrejmé, že na výstavbu rodinného domu boli použité finančné prostriedky odporcu. Odporca umožnil navrhovateľov v jeho rodinnom dome bývať, užívať ho bez toho, aby mu za užívanie nehnuteľnosti uhrádzali nájomné. Nie je pravdou, aby mu rodinný dom darovali z dôvodu blízkych príbuzenských vzťahov. Na záver uviedol, že súd aj procesne pochybil, pretože navrhovateľka v 2.rade podaným návrhom sa nemôže domáhať nariadenia predbežného opatrenia k nehnuteľnostiam, ktoré odporcovi darovacou zmluvou zo dňa 02. 10. 2002 (správne 02. 10. 2000; pozn. odvolacieho súdu), nedarovala. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zmenil, návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol a priznal odporcovi náhradu trov konania.

Navrhovatelia v 1.a 2.rade sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadrili.

Odvolací súd preskúmal uznesenie súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa zásad upravených v § 212 zákona č. 99/1963 Zb., Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.) a dospel k záveru, že uznesenie je potrebné potvrdiť.

Pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený (§ 74 ods. 10. s. p.).

Podľa § 76 ods. 1 písm. e/, f/ O. s. p., predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby nenakladal s určitými vecami alebo právami; niečo vykonal, niečoho sa zdržal alebo niečo znášal.

Predbežné opatrenie v zmysle citovaných zákonných ustanovení má predbežnú povahu a stráca svoje opodstatnenie ako náhle súd poskytne ohrozeným alebo porušeným právam definitívnu ochranu. Predpokladmi nariadenia predbežného opatrenia je tvrdenie a osvedčenie existencie právneho vzťahu medzi účastníkmi, do obsahu ktorého patrí aj nárok alebo právo, ktoré nie sú dostatočne zabezpečené inštitútmi hmotného práva pred ich ohrozením alebo porušením, pričom takýto nárok alebo právo možno zabezpečiť predbežným opatrením. Ďalším predpokladom je dočasná úprava právnych vzťahov medzi účastníkmi s dôrazom na konkrétne právo alebo nárok.

Predmetný návrh na nariadenie predbežného opatrenia je návrhom na vydanie predbežného opatrenia pred začatím konania, pričom navrhovateľa sa mienia vo veci samej vo vzťahu k odporcovi domáhať vrátenia daru postupom podľa § 630 Občianskeho zákonníka.

Vo všeobecnosti platí, že na každom súdnom rozhodnutí, vrátane rozhodnutia, ktorým sa rozhoduje o návrhu na predbežné opatrenie, musí existovať právny záujem. Právny záujem na predbežnom opatrení sa vyvodzuje z právne významnej skutočnosti, ktorej základ spočíva v znení ust. § 74 ods. 1 a § 102 ods. 1 O. s. p.. Navrhovateľ predbežného opatrenia musí mať záujem na predbežnom opatrení a je jeho povinnosťou osvedčiť potrebnosť dočasnej úpravy pomerov účastníkov. Ak je návrh na vydanie predbežného opatrenia podaný pred začatím konania, je dôležité posudzovať aj to, aký vzťah má navrhované predbežné opatrenie k predmetu konania, ktorého sa bude navrhovateľ domáhať vo veci samej. Nariadenie predbežného opatrenia je prípustné a opodstatnené vtedy, ak:

a/ sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi konania,

b/ tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu,

c/ táto dočasná úprava je potrebná,

d/ sa právnym vzťahom medzi účastníkmi nevytvorí nenávratný stav,

e/ sa neprimeraným spôsobom nezasiahne do právnych vzťahov medzi účastníkmi konania (účastník nie je obmedzený spôsobom neprimeraným k povahe veci).

Z dočasného charakteru predbežných opatrení vyplýva, že pred ich nariadením nemusí súd dodržať formálny postup určený na dokazovanie a zisťovať všetky skutočnosti potrebné pre vydanie rozhodnutia vo veci samej (§ uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/218/2000).

Pri nariaďovaní samotného predbežného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, a to z dôvodu, že nariadenie predbežného opatrenia má dočasný (predbežný) charakter. Z toho dôvodu nie je síce potrebné zisťovať všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej, ale musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na dočasné opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Preukázanie alebo aspoň osvedčenie skutočností odôvodňujúcich nariadenie predbežného opatrenia sa posudzuje tak podľa obsahu návrhu, pripojených listín a skutkových okolností z nich vyplývajúcich, ale aj z dôvodnosti návrhu z hľadiska právneho posúdenia veci. Účelom predbežného opatrenia je totiž rýchle a pružné riešenie tej situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Mcd0/3/2010).

Pred nariadením predbežného opatrenia, ktorým sa má zakázať účastníkovi konania nakladať s vecami alebo právami, sa vychádza z vymedzenia uvedeného návrhu a skúma sa, či je dostatočne odôvodnený a ďalej skutkové okolnosti vzťahujúce sa na rozsah navrhovaného opatrenia. Súd pri nariaďovaní

predbežného opatrenia musia vziať na zreteľ fakticitu javu, proporcionalitu následku a príčiny jeho vzniku. Ďalej je potrebné zvažovať pozitívne a negatívne argumenty v kolízii stojacich záujmov za súčasnej minimalizácie zásahov do základných práv účastníkov konania (nález Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 18. 06. 2002, sp. zn. IV. ÚS 89/02, Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek 27 nález č. 97).

Ak sa navrhovatelia vo veci samej mienia domáhať vrátenia daru postupom podľa § 630 Občianskeho zákonníka, je nepochybné, že navrhované predbežné opatrenie má relevantný vzťah k predmetu konania vo veci samej. Navrhovatelia v konaní osvedčili, že v roku 2000 darovali odporcovi nehnuteľnosti, ktoré sú v súčasnosti zapísané na LV č. XXXX k. ú. T., titulom darovacej zmluvy, vklad ktorej bol povolený správou katastra pod č. V 1675/2000. Navrhovatelia preukázali naliehavý právny záujem na tom, aby bolo zakázané odporcovi nakladať s darovanými nehnuteľnosťami, pretože je tu dôvodný predpoklad ohrozenia práva navrhovateľov na uspokojenie ich práva na vrátenie daru, resp. by mohlo dôjsť k sťaženiu realizácie tohto práva v prípade, ak by odporca s darom akýmkoľvek spôsobom nakladal, resp. ho previedol na tretiu osobu. V tejto súvislosti odvolací súd zároveň poukazuje na zásadu, že sa predbežné opatrenie nariaďuje na riziko navrhovateľov, ktorí sú uzrozumení s prípadným dôsledkom vyplývajúcim z ust. § 77 ods. 3 O. s. p. (teda o povinnosti navrhovateľa k náhrade ujmy každému, komu nariadeným predbežným opatrením vznikne).

Keďže navrhovatelia v 1.a 2.rade na základe darovacej zmluvy zo dňa 02. 10. 2000 (č. I.3 - 4 spisu), darovali odporcovi nehnuteľnosti, ktoré sú v súčasnosti zapísané na LV č. XXXX k. ú. T., pričom účastníčkou darovacej zmluvy bola aj navrhovateľka v 2.rade, čím je daná aktívna legitímácia obidvoch navrhovateľov a vo veci samej sa mienia domáhať vrátenia predmetného daru, v prípade úspechu navrhovateľov vo veci samej by sa sťažilo postavenie osôb, ktoré by nehnuteľnosti nadobudli do svojho vlastníctva i postavenie samotných navrhovateľov. Je preto dôležité, aby do skončenia sporu o vrátenie daru sa odporcovi zakázalo nakladať s nehnuteľnosťami, t. j. rodinným domom stojacim na parcele č. 3638/173, súp. č. XXXX a s príslušnými pozemkami zapísaným na LV č. XXXX k. ú. T., t. j. prevádzať vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam na akékoľvek tretie osoby, zaťažovať predmetné nehnuteľnosti záložným právom, zabezpečením záväzku, prenajímať ich, vkladať nehnuteľnosti ako vklad do základného imania obchodnej spoločnosti, či ich zaťažovať vecným bremenom.

Súd prvého stupňa vyššie uvedené princípy dočasnej ochrany rešpektoval a odvolací súd k nariadenému predbežnému opatreniu prvostupňovým súdom nemá výhrady.

Súdu v rámci predbežného opatrenia neprichodí robiť závery o dôvodnosti žaloby vo veci samej. Preto odvolacie námietky odporcu, ktoré smerovali k neexistencii nároku na vrátenie daru postupom podľa § 630 Občianskeho zákonníka, budú predmetom ďalšieho konania vo veci samej. Pre účely vydania predbežného opatrenia však zákon nevyžaduje od navrhovateľov, aby preukázali opodstatnenosť návrhu vo veci samej do takej miery, ktorá by bola potrebná pre vyhovenie žaloby.

Na základe uvedeného odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil postupom podľa § 219 ods. 1 O. s. p..

Úspešným navrhovateľom v odvolacom konaní trovy nevznikli a tomu zodpovedá aj výrok o nepriznaní trov odvolacieho konania postupom podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p..

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.